

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

"Z posiedzenia cieszyńskiego Wydziału gminnego..."

Liczba stron oryginału

2

Liczba plików skanów

3

Liczba plików publikacji

3

Sygnatura/numer zespołu

TR 035.007

Data wydania oryginału

1920

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Składki.

KA KATOLICKĄ RODZINĘ SIEROCA
złożyli: Ks. Franc. Mizerski z Radomska 254.60
Mk.; OO. Paulini z Jasnej Góry 105 K; ks. Fran-
ciszek Mirecki z Radomska 540 Mk.; ks. Wacław
Piotrowski z Lubstonia 1100 K; ks. M. Chwilo-
wni z Płocka 160 K; ks. Bliziński z Łukowa 167
r.; ks. Ziętkiewicz z Chodczą 236 K; OO.
anciszkanie z Kalisza 100 K; ks. Sawiński z
nysłowa 326 K; ks. Krajewski z Wojkowic
K; ks. St. Sieciński ze Strońska 100 K; ks.
tytnik z Łask 120 K; ks. prałat Jankowski
zeca 674 K; ks. Kobielski, Parzymiech,
ks. M. Hoffmann z Kazimerza 1067 K;
vorski z Częstochowy 134 K; ks. Ignacy
Kalisza 400 K; ks. L. Stawicki, Pra-
K; ks. Ignacy Charszewski, Włocła-
ks. W. Szczotkowski, Rzejowice 159
kładka, zebrana na weselu pp. Żur-
ie 105 K.

Teatru śląskiego.

c: Koniec firmy Thoma

: Koniec firmy Thoma

Thacm.

zc.

ncze.

r pieśni polskiej.

ep Piastowy.

pokoju.

ta

ści udzień

niu.

GWIAZDKA CIESZYŃSKA

Pismo poświęcone wiadomościom politycznym, nauce, przemysłowi i zabawie.

Cena z przesyłką pocztową:

rocznicze	120 K
półrocznicze	60 "
kwartalnicze	30 "
miesięcznicze	10 "

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

Adres Redakcji: Cieszyn, Stary Targ 4, II. p. Telefon nr. 166. — Adres Administracji: Cieszyn,
plac Teatralny 8. Pieniądże, ogłoszenia i zamówienia należy nadsyłać do Administracji.

Za ogłoszenia

płaci się 1 K 20 h od
wiersza (rzadka) drob-
nego, przy kilkunastowym
umieszczeniu taniej.

Rocznik 73.

W Cieszynie, czwartek, 29. kwietnia 1920.

Nr. 97.

Bezczelność czy prowokacja.

Oprócz »Ostschlesiera« wychodzi w Cieszynie drugie piśmko hakatystyczne, podpisywane przez jednego i tego samego redaktora, mianowicie »Ostschlesische Volkszeitung«. Ma to być organ niemieckich narod. socjalistów, to też podobnie jak organa czeskich narodowych socjalistów, odznacza się skrajnym szowinizmem, który często przybiera charakter prowokacji. Ostatnie wypadki w Cieszynie, mord robotnika polskiego przez członka »Bürgerwehr« cieszyńskiej, fakt aresztowania razem z nią czterech uzbrojonych bandytów cywilnych, znalezienie granatów ręcznych i t. d., to wszystko nie jest dla piśmka tego żadnym dowodem, owszem stara się bandytów swoich usprawiedliwić i uniewinnić. W najbezczelniejszy sposób świstek ten przekręca stwierdzone fakty. Czytamy tam: »Jest ubolewania godnym, że krew popłynęła, że było kilku rannych i jeden zabity. Czyjaś kula była: Komisja zaraz wiedziała, że winę ponosi »Bürgerwehr«. Rozbrojono ją i internowano, ponieważ jako straż bezpieczeństwa spełniła swój obowiązek (?), który zaniedbało wojsko koalicyi. Nie da się stwierdzić, kto dał strzał, który zranił francuskiego majora Fromonta. Naturalnie przeciwnicy »Bürgerwehr« całą winę złożą na znienawidzony »niemiecki żywioł«.

Prowokatorzy niemieccy nie chcą wiedzieć o tem, że bandyci z »Bürgerwehr« strzelili do majora Fromonta w chwili otwierania bramy w starej szkole realnej z odległości 2 metrów, że to najkompetentniejszy świadek, bo sam major Fro-

Zwycięska ofenzywa.

Warszawa, 28. kwietnia. (PAT.) Komunikat sztabu z 27. b. m.: Blisko od sześciu tygodni armia bolszewicka prowadziła nieustanne i uporczywe ataki na linię naszego frontu. Przeciwnik, odparty przez nasze wojska, nie zaniechał bynajmniej zamiaru ofenzywy, koncentrując bez przerwy znaczne siły, widocznie w postanowieniu osiągnięcia za wszelką cenę decydujących sukcesów wojennych. Przeciwdziałając zamiarom nieprzyjacielskim, armia nasza, prowadzona osobiście przez Wodza Naczelnego, przeszła 25. kwietnia do kontrofenzwy na Podolu i Wołyniu. — Pierwszy dzień ataku, prowadzonego przez wszystkie oddziały z nadzwyczajną brawurą i zastosowaniem technicznych środków walki, doprowadził na północnym skrzydle do zdobycia Owrucza, Kremna, Wilska i Czudnowa. Wyzyskując zwycięstwo pierwszego dnia, rozbicie i popłoch nieprzyjaciela, wojska nasze rozpoczęły 26. kwietnia na całej linii energiczny pościg. Pozostając w

ciągłym kontakcie z uciekającym nieprzyjacielem, zajęto już 26. kwietnia o godz. 8. wieczór Żytomierz po krótkiej, lecz zaciętej walce. W obszarze Żytomierza została rozbита 58. dywizja piechoty i 17. dywizja jazdy bolszewickiej. Znaczna zdobycz wojenna wpadła w nasze ręce. Dotychczas nie zdołano przeliczyć zabranych jeńców, zdobytych dział, samochodów, kulomiotów i wszelkiego rodzaju sprzętu wojennego.

Warszawa, 28. kwietnia. (PAT.) Na Podolu wojska nasze osiągnęły linię Działuszkowa-Michałkowice-Wierzbowice i Żwań. Akcja posuwa się zwycięsko z niezmierzonym impetem. Świetne rezultaty, osiągnięte w krótkim czasie, zawdzięczyć należy entuzjazmowi i żelaznej wytrwałości naszych oddziałów wszelkiej broni, które w trudnym terenie wykonują długie i uciążliwe marsze, nie szczędząc sił, by uzyskać wytknięte cele.

Kuliński, pułk.

Polska stwarza Ukrainę.

Warszawa, 27. kwietnia. (PAT.) Komunikat urzędowy Ministerium spraw zagranicznych ogłasza: Rząd polski, uznając prawa Ukrainy do niezależnego bytu państwowego, uznaje dyktoryjat niepodległej ukraińskiej Rzeczypospolitej ludowej z głównym atamanem Simonem Petlurą na czele za zwierzchnią władzę ukraiń-

lecznych jej synów pod wodzą atamana głównego Simona Petlury, który w Rzeczypospolitej polskiej znalazł schronienie w najcięższych dniach prób dla narodu ukraińskiego. Wierzę, że naród Ukrainy wyteży wszystkie swoje siły, aby z pomocą Rzeczypospolitej polskiej wywalczyć wolność własną i zapewnić żyznym ziemiom swojej Ojczyzny szczęście i dobrobyt, którym

Z posiedzenia cieszyńskiego Wydziału gminnego.

We wtorek, dnia 27. b. m. odbył się dalszy ciąg posiedzenia cieszyńskiego wydziału gminnego, którego przebieg był z powodu dyskusji o zorganizowanym przez wszechniemiecki »Volksrat« na spółkę z niemieckimi socjalistami strejku politycznym, mający wszelkie cechy prowokacji antypolskiej, chwilami bardzo burzliwy.

Po zagajeniu obrad zrównano na wniosek burmistrza pobory ochraniarki i pomocnicy w miejskim domu sierot z poborami nauczycielek robót ręcznych, płace służących, tamże zajętych, podniesiono z 30 na 80 K miesięcznie od 1. stycznia b. r.

Następnie zabrał głos p. Reger i w dłuższym przemówieniu (podczas którego radykałowie niemieccy opuścili salę obrad), omówił gruntownie sprawę wymiany niestemplowanej korony na marki polskie, napiętnował w dosadnych słowach bezprawie cieszyńskiej »Bürgerwehr«, która poszła szukać broni do Trzyńca, gdzie jej robotnicy trzynieccy dali należytą odpawę, mianowicie zaś przebranemu w mundur francuski denuncyantowi i szpicelowi czeskiemu Rostowi, scharakteryzował strejk, wywołany w piątek, d. 23. b. m. na komendę niemieckiego »Volksratu« w porozumieniu z czeskim komitetem plebiscytowym w Mor. Ostrawie przez różne czynniki, będące na żołdzie czeskim, jako demonstrację polityczną, zdążającą do sprowokowania i sterowania polskiej ludności w Cieszynie, strejk, który ze spokojem i powagą przełamali robotnicy trzynieccy, którzy jako odbiorcy kupców cieszyńskich spowodowali tychże grzecznie i stanowczo, bez jakiegokolwiek gwałtu, do otwarcia sklepów i podjęcia normalnej pracy. Tchórzliwa »Bürgerwehr« miasta Cieszyna, złożona z najgorszych szumowin i wyrzutków, ze szpicli czeskich i zdemobilizowanych czeskich legionarzy, zaczęła, zabarykadowawszy się w budynku starej szkoły realnej, z zasadzki z poza muru i zakratowanych okien strzelać do bezbronnego i spokojnego tłumu; ofiarą tych bandytów, opryszków i zbójów padł niewinny robotnik Foltyn, a organizator tej bandy, major francuski Fromont, który mimo protestu Polaków tę szajkę zorganizował, został ciężko ranny. Krew niewinnie zabitego robotnika spada na burmistrza i wszystkich tych, którzy w tworzeniu »Bürgerwehr« i organizowaniu prowokacyjnego strejku wzięli czynny udział. Pod koniec swych wywodów, przerywanych częstymi

okrzykami pozostałych na sali wszechniemieckich wydziałowych, zapytał p. Reger, jakim prawem namawiał burmistrz funkcjonariuszy gminnych, kierownik policyi, straż bezpieczeństwa i dyr. Schwarz robotników w przemysłowych miejskich zakładach do politycznego strejku, kto utrzymywał »Bürgerwehr«, czemu o utworzeniu »Bürgerwehr« dotychczas nie referowano na wydziale gminnym, gdzie są fundusze dawnej »Bürgerwehr« i postawił wniosek, by sprawę wypłacania z funduszy gminy rodzinie zamordowanego Foltyna dożywotniej pensji przekazać komisji finansowej, która na następnej posiedzeniu ma zdać sprawę. Po dłuższej, burzliwej debacie, w której burmistrz wypierał się jakiegokolwiek współudziału w tworzeniu »Bürgerwehry« i organizowaniu strejku a imieniem socjalistów niemieckich p. Rottmann próbował się usprawiedliwić, zdemaskowano nieczne postępowanie niemieckich towarzyszy, którzy wywołali strejk na komendę wszechniemieckiego »Volksratu« i czeskich prowokatorów. Pod koniec odrzucono wniosek p. Regera 21 głosami przeciw 15.

Następnie przystąpiono do załatwienia porządku dziennego. Imieniem komisji przemysłowej referował p. Czajka. Podanie najemcy miejskiej »łazni cesarskiej« o podwyższenie cen zostało uwzględnione; 1 kąpiel I. kl. ma kosztować 5 marek 50 fen., II. kl. 3 mk. 50 fen., bilet do łaźni parowej 5 mk. Ceny dotychczasowe za kąpiel dla członków »Związku stow. robotniczych« (1 mk. 5 fen.) i dla robotników (wieczorem w soboty 70 fen.) pozostaną niezmiennione. Przy tej sposobności omawiano ze względów higienicznych konieczność rozszerzenia łaźni, która dla przeludnionego Cieszyna nie wystarcza; burmistrz przyrzekł, że rozpocznie ponowne pertraktacje z właścicielem sąsiedniej parceli, p. Stefanem, o odstąpienie jej na rozszerzenie łaźni, a komisya budowlana i przemysłowa mają się zająć przygotowaniem zrealizowania tego projektu. W sprawie nabycia w Wiedniu auta osobowego (na projektowaną linię automobilową Cieszyn-Frysztat) drogą rekompensaty za wagon jaj, którym obecnie rozporządza miejski urząd gospodarczy, wybrano komitet, złożony z pp. Konczakowskiego, Silvestra, Wawrzeczki i inż. miejsk Kornherra. Agentom policyjnym Gałuszce i Mokremu, starszemu policyjantowi Filipkowi i maszyniście Retnickiemu przyznano po dłuższej debacie posunięcie do XI. rangi miejskich urzędników *ad personam* z tem, że po pewnym czasie wykażą dokładną znajomość języka polskiego w słowie i piśmie. Inspektorowi policyi miejskiej, Brachaczkowi, przyznano drugą rozetę i tytuł starszego inspektora, kierownika miejskiego urzędu gospodarczego dra Schulza i zajętego w miejskim urzędzie budowlanym inż. Kornherra za-

twierdzono po roku prowizorycznej służby definitywnie w ich urzędach; miejskiego geometrę Adolfa Roztomilego posunięto (od 1. stycznia br. począwszy) do IX. rangi urzędników miejskich, nadając mu tytuł starszego geometrę. Podanie Rozalii Hessowej o przyznanie jej emerytury po zaginionym na wojnie mężu, który był funkcyjuszem gminnym, odstawiono aż do urzędowego stwierdzenia śmierci męża.

W sprawie podwyższenia czynszu od obiektów koszarowych, zajętych w r. 1919 przez wojsko polskie, uchwalono zwrócić się ponownie do komendy wojskowej w Krakowie z żądaniem podniesienia dotychczasowego czynszu o 150%. Przy tej sposobności zapowiada p. Prochaska przedłożenie na przyszłym posiedzeniu sprawozdanie o obecnym stanie koszar, w których wojska alianckie przeprowadziły samowolnie przebudowy i przeróbki.

W sprawie wynajęcia miejskiej realności na strzelnicę przyszło — jak referuje dr. Gazda — między gminą, Tow. strzeleckim a Związkiem stowarzyszeń robotniczych do porozumienia. Lokale w budynku wynajmuje miasto, a koncesję szynkarską Towarzystwo strzeleckie Związkowi stow. rob.; wynajmowanie ogrodu strzeleckiego razem z werandami i t. d. przysługuje burmistrzowi. W najbliższym czasie nastąpi dokładne wystylizowanie projektu odnośnej umowy.

Na wniosek referenta Nelhiebla podwyższono płacę robotnikom i urzędnikom w miejskich zakładach przemysłowych o 42%; uchwalono zaprowadzenie podatku miejskiego od samochodów luksusowych i ciężarowych i zaprowadzenie 100% dodatku gminnego na podatek wojenny, który wynosi w Cieszynie 280.000 marek (płaci go 112 osób).

Na wniosek komisji finansowej przyjęto subwencję rządu warszawskiego w kwocie 4 mil. 200 tys. marek na budowę domów robotniczych i urzędniczych; odośne dokumenta podpiszą pp. burmistrz, Friedrich, dr. Gazda, Macura i dr. Müller. Wysokość należytości za używanie miejskiej targowicy dla bydła ustalono 1% od ceny sprzedaży każdej sztuki bydła. Sprawozdanie z rachunków fundacyi stypendyjnej Prutka zbada-no i udzielono absolutorium. Na wniosek refe-renta komisji budowlanej p. Friedricha postano-wiono, zmieniając poprzednią uchwałę, wybudo-wać przy ul. Lenaua zamiast 4 jednopiętrowych, 3 dwupiętrowe kamienice (celem wydatniejszego wyzyskania terenu budowlanego), mianowicie 2 z mieszkaniami dla robotników (24 mieszkań), 1 dla urzędników (6 mieszkań) kosztem 5 mil. koron. Nadanie prac poszczególnym firmom bu-dowlanym nastąpi na propozycję stowarzyszenia budowniczych przez przełożenie gminy. — Z gruntu, nabytego przez gminę od ś. p. Sio-

strzonka na Brandysie, uchwalono sprzedawać parcele budowlane (1 m kwadrat. po 40 m) takim pętem, którzy się zobowiążą natychmiast budować. Następnie po krótkich obradach poufnych zamknął burmistrz o godz. 1/29. posiedzenie.

Ze Spisza i Orawy.

U schyłku marca opuściły wojska czeskie obszary plebiscytowe Orawy i Spisza. Przy oddziałów francuskich zdawało się zapewne pewną ulgę, gdyż dotąd ludność była bardzo biedna. Ale nadzieja ta bardzo rychło okazała się zawodną. Czesi bowiem nadal mają w swoich rękach. Wszystkie urzędy obywatelskie w Czechach lub ich zaufanymi. Kraj załamany. Z Ameryki przyплыnęły ba-
gagale agitatorów, a zdemobilizowani żołnierze otrzymali karabiny. W sprawie to najważniejsza — ilość strażników skarbowych została niesłusznie zmniejszona. W każdej wsi znajduje się nie 10, a we wsiach granicznych i tyłu strażników skarbowych. W miastach i miasteczkach zgromadzone są kompanie żandarmerii. W sądach i urzędach najczęściej pozostawieni tylko urzędnicy cywilni.

Gwałty, które przegniotły chłopów orawskich, większe. Zdemobilizowani i spiskich napadają, aresztują bezprawnie, orzekają z czapek, kładą na łożu śmierci za Polskę, szczerzą na Spisz, mordują panami.

W takim
czeństwem
droga: to
względnie
darmie
nia je
złożo
dar
ca
t